پارتیا تاریحن وقپ، اۆەلگی ماقساتتی ایقندادی

(باسی 1 ـ بەتتە)

"ارناۆلی تاقرپتىق كتاپ وقۆ كۆرسندا ۇیرەنۆدىك مول پایداسن كوردىم، مەن پارتیا تاریحن ۇیرەنۆدی تاجریبەلەردی قورىتىندىلاۆمەن، قزمەتتی ىلگەرىلەتۆمەن بىرلەسترىپ، ۇیرەنۆ جەتىستگىمدی شن مانندە دەنساۆلىق ساقتاۆ، سالاماتتىق دستەرىن جوعاری ساپالی دامتۆدی ىلگەرىلەتۆدىك قوزعاۆشی كۆشنە اینالدرامەن" دەدی.

اۆتونومیالی رایوندىق جاراتلىستىق بایلىق مەڭگەرمەسی ٴس جۆزىندىكتی تیاناق ەتىپ، پارتیا تاریحن ۇیرەنۆ تاربیەسی بوینشا باسقارما دارەجەلی كادرلاردىك ارناۆلی تاقرپتا كتاپ وقۆ كۆرسن اشپ، جەكەلەردىك وزدىگەنەن ۇیرەنۆی، ماماندارىدىك پىسقتاۆ جاساۆی، شوعرلی زەرتتەۆ ـ تالقی وردستەتۆ، بەینە ەكران كورۆ، ٴبىلمەن سناۆ سیاقتی كوپ ٴتۆرلی تاسلدەر ارقلی پارتیا تاریحن ۇیرەنۆ تاربیەسن وردستەتىپ، ۇیرەنۆدە ناقتی ونمدىلىككە جەتۆگە شنایی كەپىلدىك ەتتی. "ۇیرەنۆ ارقلی مەنىك پارتیانىك سیپاتی، باس ماقساتی جوننىدەگی تانىمم انا ـ عۆرلم تەرەڭدەدی. بۆدان كەینگی قزمەت باردسندا مەن كەن بایلىقتارىن بارلاۆ، اشۆ، تەكسەرپ بەكتۆ بۆنداردىن انا ـ عۆرلم مقتی یگەرپ، كەن بایلىقتارىن اشۆ بوینشا ٴار ۇلت بۆقاراسن ٴتپتی دە زور كولەمدە یگىلىككە كەنەلدرۆگە مۆمكىندىك قاراسترامىن"، ـ دەدی اۆتونومیالی رایوندىق جاراتلىستىق بایلىق مەڭگەرمەسی كەن دستەری ۇقعىن باسقارۆ باسقارما ـ سنىك باستعی جاڭ جۆن.

دشكەرلەي ۇیرەنىپ، اشالاي زەرتتەپ، ٴمانىن ۇعندی

جۆىقتا بۆراتالا مۆڭعۆل اۆتونومیالی وبلىستق پارتكومنىك، حالىق قۆرىلتایىنىك، ۇكەمەتتىك، سایاسي كەڭەستىك باسشىلىق القالاری پارتیا تاریحن ۇیرەنۆ تاربیەسی ارناۆلی تاقرپىتىق كتاپ وقۆ كۆرسن شوعرلی اشتی. كتاپ وقۆ كۆرسندە ۇیرەنۆمەن زەرتتەۆدی ۇشتاسترۆدی كورنەكتىلەندىرپ، ٴتۆپ نۆسقانی ۇیرەنۆگە، ٴتۆپ نۆسقانی وقۆعا، قاعیدانی تۆسنۆگە تاباندی بولدی؛ القا مۆشەلەری اۆىل ـ قالاشقتارعا، الاڭدارعا (ٴمالی باسقارماسی)، قستاق ـ جاۆ ۇنچۆان: "ٴبز وسناۆ قىزىل بایلىقتان رۆحاني كۆش ـ قۆات الىپ، قاراماىلىنىك ەكونومیكاسىنىك، قوعامىنىك جوعاری ساپالی دامۆىن جانە قالانىك تیىن وزگەرتىپ، دارەجەسن ٴوسرۆدی ىلگەرىلەتۆمىز كەرەك" دەدی.

حوتان ایماعی ارناۆلی تاقرپىتىق كتاپ وقۆ كۆرسن ویداعداي اشۆدی پارتیا تاریحن ۇیرەنۆ تاربیەسن وردستەتۆدىك الدىمەن كرىسۆ ٴتۆینی، شەشۆشی ٴتاسلی ەتىپ، حوتان ایماعنىك پارتیا تاریحن ۇیرەنۆ تاربیەسی ارناۆلی تاقرپىتىق كتاپ وقۆ كۆرسنىك اتقارۆ جوباسن جاساپ، "پارتیانىك تاریحی جوىنىدەگی تانىم"، "شي جینپیڭنىك جاڭا ٴداۆىر جۆڭگوشا سوتسیالیزم یدەیاسی جوننىدەگی تانىم" سندی 2 علمي تالقی نەگزگی تاقردىبنا ٴبولپ، گرۆپپاعا ٴبولىنپ اڭگىمە ٴماجىلىسن وتكىزۆ، توپتىق ۇیرەنىپ، اۆىس ـ كۆیس جاساپ، زەرتتەۆ ـ تالقی وردستەتۆ ارقلی كۆرسانتتاردی ۇیرەنۆ اسەری، وزىندىك تابسی، قزمەت امالیاتی سیاقتلارمەن بىرلەستىرە وتىرپ العان اسەرىنەن مۆقیات اۆىس ـ كۆیس جاساپ، تۆسنگەندەری جوننىدە وي بولسۆگە ۇیمداسترىپ، ارناۆلی تاقرپىتىق كتاپ وقۆ كۆرسنىك نەگزگی تاقرپىتی ارقاۆ ەتىپ، نازاردی ونمدىلىككە شوعرلاندىرۆعا، بەتالستان اۆتىقماۆعا شنایی كەپىلدىك ەتتی.

تانىم مەن ارەكەتتی بىرلىككە كەلتىرىپ، بورىشتی امالیاتتا ایگىلەدی

پارتیا تاریحن ۇیرەنۆ تاربیەسندە قۆمل قالالىق پارتكوم نازاریا ۇیرەنۆ وزەكتی گرۆپپاسىنىك مۆشەلەری نەگزگی ساتعا تەرەڭ بویلاپ، بۆقارامەن ەتەنە ارالاسىپ، ٴس جۆزىندىك تەكسەرۆ ـ زەرتتەۆ جۆرگزۆ، باسشلار ساباق ٴوتۆ، توپتىق زەرتتەۆ ـ ۇیرەنۆ فورماسمەن، نەگزگی ساتدعی پارتیا مۆشەلەری ۇاكلدەرىمەن بىرگە "تاریحتی ۇیرەنۆ ارقلی سەنمدی ارتتىرۆ، اۆەلگی ماقساتتی، بورىشتی ەستە بەرىك ساقتاۆ" ارناۆلی تاقرپىتىق كتاپ وقۆ كۆرسی قیملىن بىرگە وردستەتتی. قۆمل قالالىق پارتكومنىك شۆجیی لي چىڭحۆي: "ٴبز ۇیرەنۆ مەن امالیاتتىك ورگانیكالی ۇشتاسۆدن جانە ٴبىرىن ـ ٴبىری جەبەۆدن ىلگەرىلەتىپ، تاریحتی ۇیرەنۆ ارقلی سەنمدی ارتتىرۆ باردىتی وزەك ەتكەن داۆىق یدەیاسن مقتاپ ورناتىپ، حالقتىك كومپىس قزمەتكەری تانىمن ونان اری كۆشەیتىپ، حالقتىك كومپىس قزمەتكەری قاسیەتىن ساقتاپ، بۆقارانی مازالاعان دستەردی، ۇایمداتقان دستەردی، الاڭداتقان دستەردی دەن قویا، سۆیسپەنشىلىكپەن، كۆش سالا ویداعداي شەشپ، حالق بۆقاراسنىك تابىس سەزىمىن، باقت سەزىمىن، حاۆىپسزدىك سەزىمىن ۇزدىكسز كۆشەیتۆ كەرەك.

ٴماجلىس مىنالاردی باسا داریتەدی: تەرەڭدەتىپ، كەڭەیتىپ، شنایی یگەرىپ، ناقتی بولىپ، ٴارقایسی اۆدان، قالالاردی، ٴارقایسی تاراۆ، ورىندارداری ٴتۆرلی فورماداعی پارتیا تاریحن ۇیرەنۆ تاربیەسی ارناۆلی تاقرپىتىق كتاپ وقۆ كۆرستارىن اشۆعا جەتەكتەدی. بەتپە ـ بەت ۇگىت لەكسیا وردستەتۆ ارقلی ٴار دارەجەلی پارتیالی كادرلاردی پارتیا ساباعىن سویلەۆگە، پارتیا ساباعىن تىڭداۆعا، پارتیا ساباعىنا باعا بەرۆگە ىرىقتی تۆردە ات سالسۆعا جەتەكتەدی؛ بۆقارامەن بایلانس ورناتۆ بوینشا "كەڭ كولەمدە ٴمان ـ جاي ۇعسۆدی" دشكەرلەي وردستەتىپ، حالىق تۆرمىسىنداعی قیىن ماسەلەلەردی "كەڭ كولەمدە اداقتاپ تەكسەرۆ"، بۆقارانىك "شۆعىل، قیىن، ۇایمداعان، ٴزارۆ" ماسەلەلەردنە نازاردی شوعرلاندىرپ، نىسان ٴتزىمىن جاساپ، رەتتەۆ ـ تۆزەتۆ اشىق ەسەبىن ورناتىپ، ٴبىر ـ بىردەن تىڭعلىقتی تیاناقتاندىردی.

تارباعاتاي ایماعی پارتیا تاریحن ۇیرەنۆ تاربیەسی بارىسندا ارناۆلی تاقرپىتىق كتاپ وقۆ كۆرسن رۆحتی نارلەندىرۆ كۆرسی، پارتیالىلىقتی ساپالىلاندىرۆ كۆرسی، ستیلدی كۆشەیتۆ كۆرسی، حالىق ٴۆشىن قزمەت وتەۆ كۆرسی ەتىپ اشتی. ٴاربىر پارتیا مۆشەسی كتاپ وقۆدان ویعا تۆیگەندەری، العان اسەرلەری نەگزىندە قزمەت ٴس جۆزىندىگىمەن تىعز بىرلەسترىپ، "مەن بۆقارا ٴۆشىن ناقتی ٴس دستەیمىن" امالیاتتىق قیىملىندا دستەۆگە ٴتیستی ٴبىر ناقتی ٴستی ایقىنداپ، بۆقارا ٴۆشىن قزمەت وتەۆ امالیاتىندا پارتیا تاریحن ۇیرەنۆ تاربیەسىنىك ناتیجەسن كورسەتتی.

6 ـ ایدىك 15 ـ كۆنی سانجی قالاسی بەیجیڭ وڭتۆستىك جولی ٴمالسی پارتیا تاریحن ۇیرەنۆ تاربیەسی ارناۆلی تاقرپىتىق كتاپ وقۆ كۆرسن اشتی. ٴمالی پارتیا قزمەت كومیتەتىنىك شۆجیی دیڭ حاۆ تەرەڭ اسەرمەن: "ٴبز حالقتی وزەك ەتكەن داۆىق یدەیاسن مقتاپ ورناتىپ، حالقتىك كومپىس قزمەتكەری تانىمن ونان اری كۆشەیتىپ، حالقتىك كومپىس قزمەتكەری قاسیەتىن ساقتاپ، بۆقارانی مازالاعان دستەردی، ۇایمداتقان دستەردی، الاڭداتقان دستەردی دەن قویا، سۆیسپەنشىلىكپەن، كۆش سالا ویداعداي شەشپ، حالق بۆقاراسنىك تابىس سەزىمىن، باقت سەزىمىن، حاۆىپسزدىك سەزىمىن ۇزدىكسز كۆشەیتەمز" دەدی.

(باسی 1 ـ بەتتە)

اۆتونومیالی رایوندىق پارتكومنىك ورىنبا ـ سار شۆجیی جاڭ چۆنلین ماجلىسكە قاتىناستی ٴاری ٴسوز سویلەدی.

ٴماجلىس مىنالاردی اتاپ كورسەتتی: "مەن بۆقارا ٴۆشىن ناقتی ٴس دستەیمىن" امال ـ یاتتىق قیىملی وردستەتىلگەننەن بەری ایماق، وبلىس، قالالار، تاراۆلار، ورىندار پارتیا ورتالىق كومیتەتىنىك شەشىمدەری، ورناالاسترۆی بوینشا ەرەكشەلىكتی كورنەكتىلەندىرپ، ٴس جۆزىندىكپەن بىرلەسترىپ، تیاناقتاندىرۆدی مقتی یگەرپ، تۆتاس رایوننىك "مەن بۆقارا ٴۆشىن ناقتی ٴس دستەیمىن" امالیاتتىق قیىملىنىك بەلسەندی ونىمدىلىككە قول جەتكىزۆىن ىلگەرىلەتتی. ٴار دارەجەلی پارتیا ۇیمداری مۆقیات جوسپارلاپ، بەلسەنە اتقارپ، جوعاری مەن تومەن بىرلەسپ قیىملدایتىن، تەڭ یگەرپ، بىرگە باسقاراتىن بىرىككەن كۆش قالىپتاسترىدی؛ قالىك پارتیا مۆشەلەری ساناللىقپەن كرىسپ، نقلاستی تۆردە قاتىناسپ، تۆتاس رایوندا حالىق ٴۆشىن جاقسی ٴس دستەۆدىك، ناقتی ٴس دستەۆدىك قویۆ راین قالپتاسترىدی؛ باي مازمۆندی قیىملدارداری دانەكەر ەتپ، قیىمل تاسلىندە جاڭالىق اشپ، بۆقارانىك "شۆعىل، قیىن، ۇایمداعان، ٴزارۆ" ماسەلەلەرىنىك بىرتىندەپ ٴونىمدی شەشىم تابۆدن ىلگەرىلەتپ، پارتیا تىلەگىن، حالىق تىلەگىن ۇیسترىدی.

ٴماجلىس مىنالاردی باسا داریتەدی: باس شۆجي شي جینپیڭنىك حالقتىك كوسەمی حالقتی سۆیەتىن شنایی سۆیسپەنشىلىگىن، "مەن وزىمەن ساناسپاي، حالقتىك ٴۆمتىن اقتایمىن" دەیتىن كرشكسز پەیلىن تەرەڭ ٴتۆسنپ، جۆڭگو كوموۆنیستىك پارتیاسنىك سیپاتىن، باس ماقساتىن، قۆن تالپىنسىن، مۆرات ـ سەنمىن تەرەڭ ٴتۆسنپ، پارتیا تاریحن ۇیرەنۆ تاربیەسن وردستەتۆدی اۆەلگی ماقسات، بورىشتی شەڭاۆدىك "قایراعی" ەتۆگە تاباندی بولپ، "مەن بۆقارا ٴۆشی ناقتی ٴس دستەیمىن" قیىملىنىك سانالىلعىن جانە جاۆاپكەرشىلىك سەزىمىن، بورىشتىلىق سەزىمىن اناعۆرلم كۆشەیتپ، بۆقارانىك قینىشلىعىن شەشۆگە شنایی كومەكتەسۆ، بۆقارانىك دىرىس ـ قۆتىن ارتتىرۆ، بۆقارانىك ادىلدىكتەمن، تۆراشىلدىقتان یگىلىكتەنۆىنە مۆمكىندىك جاساۆ باردىسندا ٴار ۇلت بۆقاراسنىك تابىس سەزىمىن، باقت سەزىمىن، حاۆىپسزدىك سەزىمىن ۇزدىكسز كۆشەیتۆ كەرەك.

ٴماجلىس مىنالاردی باسا داریتەدی: تەرەڭدەتىپ، كەڭەیتىپ، شنایی یگەرىپ، ناقتی دستەپ، تۆتاس رایوننىك "مەن بۆقارا ٴۆشىن ناقتی ٴس دستەیمىن" امالیاتتىق قیىملىن ۇزدىكسز تەرەڭدەتۆ، ناقتىلاندىرۆ كەرەك. سایاسي دەڭگەیدی جوعارىلاتىپ، سایاسي جاۆاپكەرشىلىكتی، ۇیمدىق باسشىلىق جاۆاپكەرشىلىكتی تیاناقتاندىرۆعا كۆش سالىپ، كۆندەلىكتی داعدىعا اینالدىرىپ، ۇدایی مقتی یگەرۆ؛ نسانا ـ مىندەتتەرمەن تىعز ۇشىراسترىپ، نازاردی كورنەكتی ماسەلەلەردی شەشۆگە شوعرلاندىرۆعا كۆش سالىپ، كەدەیلىكتەن ارىلتۆدان قامال الۆ جەتىستكەرىن بەكەمدەۆگە، اۆىل ـ قىستاقتی جاپپاي گۆلدەندىرۆدی ىلگەرىلەتۆگە ٴتیىمدی سایاساتتىق شارالاردی شىعارپ، حالىق ٴۆشىن، حالىقتا قولایلی، حالىقتا پایدالی ناقتی شارالاردی، قاتاڭ شارالاردی ورتاعا قویىپ، حالىقتا باقت جاراتاتىن نسان ینجەنەریالاردان ٴبىر توبىن اتقارپ، بۆقارانىك مۆددەسىنە زیان جەتكىزەتىن قایشىلىقتاردی، داۆ ـ جاڭجالداردی شەشپ، جاقسی ٴس دستەۆدی، ناقتی ٴس دستەۆدی بۆقارانىك كوڭىلىنەن شعاتىنداي تىندىرۆ؛ قزمەت تىزىمىدىگىن مقتی یگەرپ، ۇادەنی ورىندىاۆعا كۆش سالىپ، حالىقتا ٴتیىمدی ینجەنەریالاردی تىڭعىلقتی ىلگەرىلەتپ، حالىق ٴۆشىن ناقتی دستەردی ویداعداي تىنىدىرپ، شنایی جەتىستكەر ارقلی بۆقاراعا تیىمدىلىك جەتكىزپ، حالىقتىك سەنىمىنە بولەنۆ؛ ناقتی دستەۆ رۆحىن ساۆلەلەندىرپ، ناقتی ناتیجەگە، ناقتی ونمدىلىككە ٴمان بەرۆگە كۆش سالىپ، فورماشىلدىقتان، تورەشىلدىكتەن اۆلاق بولۆ؛ ٴبىر تۆتاس جوسپارلاپ تەڭ ٴمان بەرۆگە تاباندی بولپ، پارتیا تاریحن ۇیرەنۆ تاربیەسی مەن وزەكتی قزمەتتی ویداعداي دستەۆ سندی 2 جاقتان جەبەۆدی ىلگەرىلەتۆگە، ەكی جاقتان مول ٴونىم الۆعا كۆش سالىپ، پارتیا قۆرىلعاندىعىنىك 100 جىلدىعىن ۇزدىك ناتیجەمەن قۆتىتقاتاۆ كەرەك.

ماجلىستە ىلە قازاق اۆتونومیالی وبلىسىنىك، باینعولین موڭعۆل اۆتونومیالی وبلىسىنىك، اۆتونومیالی رایوندىق پارتكوم وقۆ ـ اعارتۆ قزمەت كومیتەتىنىك، اۆتونومیالی رایوندىق دەڭساۆلىق ساقتاۆ، سالاماتتىق كومیتەتىنىك، ٴۆزىمىجی قالاسی تیانشان رایوننىك نەگزگی جاۆاپتی جولداستاری پىكىر اۆىستىرپ، لەبىز ٴبىلدىردی.

اۆتونومیالی رایوندىق پارتكومنىك تۆراقتی مۆشەسی، ۇگىت ٴبولىمىنىك باستعی، اۆتونومیالی رایوندىق پارتكوم پارتیا تاریحن ۇیرەنۆ تاربیەسی باسشىلىق گرۆپپاسی كەڭسەسىنىك مەڭگەرۆشىسی تیان ۇن ٴماجلىستی باسقاردی، اۆتونومیالی رایوندىق پارتكومنىك تۆراقتی مۆشەسی، ۇیمداسترۆ ٴبولىمىنىك باستعی لي یفي ماجلىسكە قاتىناستی.

(باسی 1 ـ بەتتە)

جان باسنا تۆرا كەلەتىن ەگىستىك جەر از بولعانىمەن، ٴبراق سۆ ایدىنی بایلىعی مول. قستاقتىك بالىق كولشىگىندە بالىق ٴوسرۆ تاریحی بولعانىمەن، سۆ ایدىننن پایدالانۆ سالىسترماسی تومەن، كولەم قالپتاسترماعان، ونىك ۇستىنە علمي باعمىشلىق تەحنیكاسی كەمشىل بولعاندىقتان، تابىستاری ماردىمسز ەدی. كەدەیلىكتەن ارىلتۆدان قامال الۆ جەتىستىكتەرىن بەكەمدەۆدی، كەڭەیتۆدی اۆىل ـ قىستاقتی گۆلدەندىرۆمەن ٴونمدی ۇشتاسترۆ ٴۆشىن اۆتونومیالی رایوندىق مەملەكەت مەنشىگىندەگی مال ـ مۆلىكتی باقلاۆ ـ باسقارۆ كومیتەتی جبەرگەن ٴبىرىنشی شۆجي مەن قستاق "ەكی كومیتەتی" بالقشىلىق كاسىبىن دامىتۆدی قستاق تۆرعىنداریىنىك كرىستی ارتتىرۆدی جۆزەگە اسىرۆىنداعی، اۆىل شارۆاشىلىعىن دامىتۆىنداعی جانە اۆىل ـ قىستاقتی گۆلدەندىرۆدەگی نەگىز ەتتی.

بىیل جىل باسىندا بوستان قستاعی كەڭىنەن ۇىسىنىساما تاراتىپ، كاسىپورىن جانە نسان ەنگزىپ، بالقشىلىق كاسىپ سالاسىن جوعاری باستامامەن جوبالاپ جوسپارلادی. ەك سوڭىندا 20 نەشە جىلدىق بالىق ٴوسرۆ تاجریبەسی بار حوتان اۆدانىنداعی بالىق وسرەتىن ٴری وتباسىنان سۆك چۆنیوۆ "باسەكەگە ٴىلىندی". اۆتونومیالی رایوندىق مەملەكەت مەنشىگىندەگی مال ـ مۆلىكتی باقلاۆ ـ باسقارۆ كومیتەتىنىك بوستان قستاعندا تۆراتىن ٴبىرىنشی شۆجیی كۆي گاڭ مەن قستاق "ەكی كومیتەتی" قستاقتاعی كونە بالىق كولشىكتەرىن ٴبىر تۆتاس جوسپارلادی جانە بىرىكتىردی، سۆك چۆنیوۆ 300 ــ 400 میللیون یۆان اقشا شعارپ، كولشىك تۆبىندەگی بالشقتی تازالاۆ، كولشىك بوگەۆنىك ەرنەۆىن كەڭەیتۆ، ٴوسرۆ اۆماعىن علمي جوبالاۆ سیاقتىلارعا جۆمساپ، قستاقتاعی 468 مۆ بوس قالىپ، كەرەكسز ەتىلگەن كونە بالىق كولشىگىن ولشەمەندىرىلگەن بال ٴوسرۆ كولشىگىنە اینالدىردی.

6 ـ ایدىك 18 ـ كۆنی بوستان قستاعىنىك بالىق ٴوسرۆ كولشىگىندە سۆك چۆنیوۆ بالقتارعا جەم شاشتی، جەمنىك سۆعا شاشلۆدىمەن، سان مىڭداعان بالىق سۆ بەتىنە ەرشىپ شعىپ، كولشىك بەتىندە بۆیرا تولقىن پایدا بولدی. "مەن ماماندانىدىرىلعان قۆرىلمداردی سۆ ساپاسىن تەكسەرۆگە ۇسىنىس ەتتىم، بۆل ارانىك سۆ ساپاسی جاقسی، بالىق وسرۆگە باپ كەلدی. قازىر 5 ٴتۆرلی بالقتىك شاباعىن سالدىم، مەجەمەن جىل سوڭىندا 40 تونناىلىق تاۆار بالىق الۆعا بولادی". سۆك چۆنیوۆدىك ایتۆنىشا، ٴتىری بالىق ساتۆدان تىس، سوڭعی جارتی جىلدا ول تاعی قستاقتا شاباق كوبەیتۆ ورتالىعی، بالىق تازالاۆ زاۆودی جانە سۆىق قامبا سالىپ، وسرۆدەن، وڭدەۆدەن، ساتۆدان اس ـ سۆعا دەیىنگی كەمەلدی كاسىپ سالاسی تىزبەگىن قالپتاسترۆدی جوسپارلاپ وتىر ەكەن.

كۆي گاڭ مىناداي ٴبىر ەسەپ جاسادی، ٴار مۆ بالىق كولشىگىنىك جىلدىق كوتەرەگە الۆ باعاسی 150 یۆان، ٴبىر جىلدا قستاق كوللەكتیۆىنىك كرىسىن 70 مىڭ یۆاننان استام كوبەیتەدی؛ كولەمدەنگەن باعمىشلىق قىرۆار ەڭبەككۆشتی قاجەت ەتەدی، وسی قستاقتىك قستاق تۆرعىندارىن جۆمستانۆعا تىكەلەي جەتەكتەپ، ٴار ادامنىك ٴار كۆندىك كرىسىن 200 یۆان كوبەیتەدی؛ باعمىشلىق تەحنیكاسی مەن ورەسنىك جوعارىلاۆی قستاق تۆرعىنداریىن بىرتە ـ بىرتە باۆراپ، ولاردىك باعمىشلىقتىك جاڭا بىلىمدەرىن، جاڭا تەحنیكالارىن یگەرۆىنە مۆمكىندىك بەرپ، قستاقتاعی بالقشىلىق كاسىپ سالاسىنىك دەڭگەیىن ٴوسىرپ، دارەجەسن جوعارىلاتۆىن جۆزەگە اسىردی.

"قستاق باعمشی وتباسىلارىنا ارناپ عىلمي باعمىشلىق قاقپاسی اشىلدی"، ـ دەدی ابدۆعاني ٴماتروزی تەبىرەنىپ. بۆرىن ول ەل تانىعان بالىق ٴوسرۆ شەبەری ەدی، بۆكىل قستاقتا ونىك بالىق كولشىگىندەگی شاباقتاردىك ٴوسۆ جاعدایی ەك جاقسی، ونمدىلىگی جوعاری بولاتىن، الایدا وسلاي بولا تۆرسادا، ٴبىر مۆ بالىق كولشىگىنەن ٴبىر جىلدا كەرەتىن تابىس 500 یۆانعا جەتپەیتىن.

ابدۆعاني ٴماتروزىنىك ایتۆنىشا، بۆرىن ول شاباق سالعان سوك مۆلدە سۆ اۆىستىرماىتىن، عىلمي جەمدەۆدی دە بىلمەیتىن، بالىق كولشىكتەگی قامىستی جەیدی دەپ قارایتىن، بالقتار اشقسا، ازداپ جوڭىشقا مەن جىۆگەری سالىپ قویاتىن. قازىر ول سۆك چۆنیوۆعا ىلەسپ، عىلمي باعمىشلىق تەحنیكاسىن یگەردی، 3 بالىق كولشىگىندەگی بالقتار سەمىز ٴاری ۇلكەن، بىیل مەجەمەن ٴار مۆ بالىق كولشىگىنەن مىڭداعان یۆان كرىس كرگزۆگە بولادی.

مۆنان تىس، ول تاعی اۆتوماتتی جەمدەۆ اپپاراتی ارقلی سۆك چۆنیوۆدىك بالىق كولشىگىنە جەم شاشادی، ایلىق كرىسی 4000 یۆان. ٴبىر جاعىنان، اقشا تاۆىپ، ەندی ٴبىر جاعىنان، بالىق ٴوسرۆ تەحنیكاسىن یگەردی، ابدۆعاني ٴماتروزی قالعان جارتی جىلدا ٴۆز ٴۆینىك بالىق كولشىگىن كەڭەیتىپ، كرىسىن ارتتىرۆعا قام جاساپ وتىر.

"اتا قاز" باستاپ ۇشتی، اۆىل ـ قستاقتىك كاسىپ سالاسىن گۆلدەندىرۆگە دە قانات جایار كۆش ـ قۆات بەردی. كۆي گاڭنىك جوسپارىنشا، بوستان قستاعندا "بالقشىلىقتی +" دانەكەر ەتپ، بالقشىلىق بوینشا سەیىل ـ سەرۆەن قۆرۆعا، سەزىنۆگە، علىم بىلىمدەرىن جالپىلاسترۆعا، ەرەكشە اس ـ سۆعا دەیىن كەڭەیتىپ، نەگزگی تاقرپىتىق ماەنیەت ساياحات جەلىسىن قالپتاسترىپ، كاسىپ سالاسی مەن ساياحاتتی بىرگە دامىتادی؛ بالىق كولشىكتەرىن ۇزدىكسز بىرىكتىرپ، مىڭ مۆلىق بالقشىلىق بازاسىن تۆلعالاپ، كەریا اۆدانی بالقشىلىق كاسىبىنىك كورمەلەۆ ـ ساتۆ تەرەزەسن قۆرپ، حوتان ایماعنىك سۆ ونمدەرىنىك ارنایلانا، كولەمدەنە دامۆىن قامتیدی، جەتەكتەیدی.

(باسی 1 ـ بەتتە)

وتباسندا عىلاردىك اقل ایتۆمەن، اسمۆتۆلا اقتاۆ اۆداننداعی كاسىپتىك شەبەرلىككە باۆلۆ ورتالىعنا بارپ ۇیرەنۆگە قاتناسۆعا تىزىمدەلدی.

مەكتەپ اسمۆتۆلالعا تىك تۆرمىستىك ەسەگىن اشتی. باۆلۆ ورتالىعندا ول مەملەكەتتە ٴبىر تۆتاس قولدانىلاتىن ٴتىل ـ جازۆدی، زاڭ، زاڭ ەرەجەلەردی ۇیرەنپ قانا قویماي، سىیر، قوي باعمىشلىق تەحنیكاسىن دا یگەردی، سورتتی ٴناسىلدی قالاي تاڭداۆدی، جەتىلدىرۆدی، ۇیلەسمەدی جەم ـ ٴشوپ داینداۆدی ٴتۆسندی. وقۆ تاۆسقاندىنان كەین ول ۇیرەنگەن بىلىمدەرىنە سۆیەنپ، سارلىق باعا باستادی. بارىن اۆلی گۆلباع قستاعی قستاق تۆرعىندار كومیتەتی ونی قولدادی، سوندای ـ اق ونىك بانكەدەن 30 مىڭ یۆان قارىز اقشا الۆىنا كومەكتەسپ، سایكەستی.

"ٴبىر جىلدان بەری مەن 60 مىڭ یۆاننان استام اقشا تاپتىم. مەن تاپقان اقشامدی ایەلىمە بەرگەن كەزىمدە ول اسەرلەنگەننەن اۆزىنا ٴسوز تۆسپەي قالدی"، ـ دەدی اسمۆتۆلالا، قستاق تۆرعىندار كومیتەتىنىك شابىنتاندىرۆی مەن كومەگىندە ول باعمىشلىق سەلبەستىك كووپەراتیۆىن قۆرپ، قستاقتاعی 20 ەگىنشی وتباسىن كووپەراتیۆگە قابىلدادی. قازىر سەلبەستىك كووپەراتیۆىندە باعلىپ جاتقان سارلىقتىك سانی 50گە جەتپ، ول قستاق جاعىنان باعمىشلىقتا جاڭالىق اشپ، كرىستی ارتتىرۆداعی "ٴبىرىنشی ادام" بولپ باعالاندی.

سارلىق باعۆ، حوگودیان تیجاراتىن جۆرگزۆەمەن قاتار، اسمۆتۆلالا كونە كاسىبمەن قایتا اینالىسپ، اقتاۆ اۆداننداعی قۆرىلىستی كوتەرەمەگە بەتتە، تۆتاس رایوننىك "مەن بۆقارا ٴۆشىن ناقتی ٴس دستەیمىن" امالیاتتىق قیىملىن ۇزدىكسز تەرەڭدەتۆ، ناقتىلاندىرۆ كەرەك. سایاسي دەڭگەیدی جوعارىلاتپ، سایاسي جاۆاپكەرشىلىكتی، ۇیمدىق باسشىلىق جاۆاپكەرشىلىكتی تیاناقتاندىرۆعا كۆش سالىپ، كۆندەلىكتی داعدىعا اینالدىرىپ، ۇدایی مقتی یگەرۆ؛ نسانا ـ مىندەتتەرمەن تىعز ۇشىراسترىپ، نازاردی كورنەكتی ماسەلەلەردی شەشۆگە شوعرلاندىرۆعا كۆش سالىپ، كەدەیلىكتەن ارىلتۆدان قامال الۆ جەتىستكەرىن بەكەمدەۆگە، اۆىل ـ قىستاقتی جاپپاي گۆلدەندىرۆدی ىلگەرىلەتۆگە ٴتیىمدی سایاساتتىق شارالاردی شىعارپ، حالىق ٴۆشىن، حالىقتا قولایلی، حالىقتا پایدالی ناقتی شارالاردی، قاتاڭ شارالاردی ورتاعا قویىپ، حالىقتا باقت جاراتاتىن نسان ینجەنەریالاردان ٴبىر توبىن اتقارپ، بۆقارانىك مۆددەسىنە زیان جەتكىزەتىن قایشىلىقتاردی، داۆ ـ جاڭجالداردی شەشپ، جاقسی ٴس دستەۆدی، ناقتی ٴس دستەۆدی بۆقارانىك كوڭىلىنەن شعاتىنداي تىندىرۆ؛ قزمەت تىزىمدىگىن مقتی یگەرپ، ۇادەنی ورىندىاۆعا كۆش سالىپ، حالىقتا ٴتیىمدی ینجەنەریالاردی تىڭعىلقتی ىلگەرىلەتپ، حالىق ٴۆشىن ناقتی دستەردی ویداعداي تىنىدىرپ، شنایی جەتىستكەر ارقلی بۆقاراعا تیىمدىلىك جەتكىزپ، حالىقتىك سەنىمىنە بولەنۆ؛ ناقتی دستەۆ رۆحىن ساۆلەلەندىرپ، ناقتی ناتیجەگە، ناقتی ونمدىلىككە ٴمان بەرۆگە كۆش سالىپ، فورماشىلدىقتان، تورەشىلدىكتەن اۆلاق بولۆ؛ ٴبىر تۆتاس جوسپارلاپ تەڭ ٴمان بەرۆگە تاباندی بولپ، پارتیا تاریحن ۇیرەنۆ تاربیەسی مەن وزەكتی قزمەتتی ویداعداي دستەۆ سندی 2 جاقتان جەبەۆدی ىلگەرىلەتۆگە، ەكی جاقتان مول ٴونىم الۆعا كۆش سالىپ، پارتیا قۆرىلعاندىعىنىك 100 جىلدىعىن ۇزدىك ناتیجەمەن قۆتىتقاتاۆ كەرەك.

ماجلىستە ىلە قازاق اۆتونومیالی وبلىسىنىك، باینعولین موڭعۆل اۆتونومیالی وبلىسىنىك، اۆتونومیالی رایوندىق پارتكوم وقۆ ـ اعارتۆ قزمەت كومیتەتىنىك، اۆتونومیالی رایوندىق دەڭساۆلىق ساقتاۆ، سالاماتتىق كومیتەتىنىك، ٴۆزىمىجی قالاسی تیانشان رایوننىك نەگزگی جاۆاپتی جولداستاری پىكىر اۆىستىرپ، لەبىز ٴبىلدىردی.

اۆتونومیالی رایوندىق پارتكومنىك تۆراقتی مۆشەسی، ۇگىت ٴبولىمىنىك باستعی، اۆتونومیالی رایوندىق پارتكوم پارتیا تاریحن ۇیرەنۆ تاربیەسی باسشىلىق گرۆپپاسی كەڭسەسىنىك مەڭگەرۆشىسی تیان ۇن ٴماجلىستی باسقاردی، اۆتونومیالی رایوندىق پارتكومنىك تۆراقتی مۆشەسی، ۇیمداسترۆ ٴبولىمىنىك باستعی لي یفي ماجلىسكە قاتىناستی.

(باسی 1 ـ بەتتە)

الپ دستەي باستادی.

"بۆرىن پۆتۆڭحۆا سویلەۆدی بىلمەیتىنمىن" اسمۆتۆلالا ٴتىل جاعىندا قینالعاندىقتان، ٴوزىنىك قاریدارلارمەن ەمەن ـ ەركىن سویلەسە الایتىندىعىن، تەك دیقاندارىدىك ٴۆیىن رەمونتتاۆ سیاقتی "باكىن ـ شۆكىن جۆمستاردی" عانا تاۆپ دستەیتىندىگىن بۆكپەسز اینتی.

باۆلۆ ورتالىعنا كەلگەننەن كەین، اسمۆتۆلالا مەملەكەتتە ٴبىر تۆتاس قولدانىلاتىن ٴتىلدی جاقسی ۇیرەنۆگە بەلىن بەكەم بۆدی، سول سەبەپتی ول ٴار كۆنی باسقا ساباقتاستارىنان ٴبىر ساعات ەرتە تۆرپ، تەكست جاتتاپ، سویلەۆگە ماشىقتاندی، وقۆ تاۆسقاندا ول وتە جاتىق تۆردە باسقالارمەن پۆتۆڭحۆادا سویلەسە الاتىن دارەجەگە جەتتی.

قاراڭىز، بۆل مەنىك حىبەیدەن ساتپ العان جابدىعىم، توتە ینتەرنەتتە ساۆدالاستىق. قازىر مەن دشكى وڭىردەگی كاسىپتەستەرىممەن ەش قینالماستان سویلەسە الاتىن بولدىم"، ـ دەدی اسمۆتۆلالا، قازىر جاتىق سویلەیتىن پۆتۆڭحۆاسنا جانە مول تاجریبەسنە سۆیەنە وتىرپ، ول اۆداندا قورا ـ جاي قۆرىلستارىن كوتەرەمەگە الاتىن كۆیگە جەتتی. قازىر سەرىكتەستىكتە 60 ــ 70 قۆرىلس جۆمسىسی بار، كوبی سول ماڭداعی قستاقتاردان كەل